1870. II. évfolyam. 46. szám. Hétfő, márczius 7.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

Megjelen hetenkint ötször, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, szombaton.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt. Félév re 5frt.
Három hóra 2 frt 50 kr.
Egyes szám 10 kr.

Előfizetési pénz s minden közlemény: Főpiacz Vecsey-ház földszint a szerkesztőséghez bérmentve küldendők.

Hirdetési dij:
5 hasábos petit sorért **5 kr.**

Nyilttéren megjelenő közlemény 5 hasábos sora **15 kr.**

Nagyobb terjedelmü, mint szinte több izbeli hirdetések alku szerint a *legolcsóbb árért.*

Bélyegdij: Minden beigtatásért külön **30 kr.**

Előfizethetni helyben: *Telegdi K. Lajos* és *Csáthy Károly* könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

A „Debreczen" magántávirata:

Pest. márcz. 7. Feladatott d. u. 3 órakor, érkezett 4 órakor.

Debreczen város országgyülési képviselőinek, a jogtalanul megosztott árvatartó pénztár ügyét illető határozati javaslatuk egyhangulag elfogadtatott; miszerint az ügy Debreczen képviseletének kihallgatásával egybekötendő ujabb tárgyalás végett, a belügyministeriumhoz utasittatik.

Alkalmazzunk-e idegen nyelvü tanárokat föiskoláinkban?

(Π) Az „A. Allg. Zng." magyarországi levelezője alkalmat veszen magának, Magyarország nevelési és tanügye felett elmélkedni, s örül az országházi vitáknak, melyek a közoktatási ügyér költségelőirányzata fölött folynak. Valamennyi pártnak képviselői — ugymond, — kezdik lassankint belátni, hogy az ország a nevelésügy s értelmi előhaladás területén nagyon hátraesett, s a ministerium legbuzgóbb csatárai sem tagadhatják, hogy a három év alatt, mióta t. i. a jelen kormány tartja kezében a gyeplőt, igen keveset, vagy épen semmit nem tett e visszahanyatlás megakadályozására.

Ebben mi is teljesen igazat adunk a levelezőnek, azonban a lepel alatt levő farkaskörmöket csakhamar előtünteti, midőn e bajt koránt sem az ügyérség tétlenségének, hanem annak tulajdonitja, hogy ennek a főbb tanodák magyarositása az oka „mely a tanulókra nézve a leghátrányosabbá vált." Valóban furcsa észjárása van e levelezőnek, ki a bajt ott keresi, hol az épen nem található!

Persze el volt készülve e badar állításának önmagától összeomlására s igyekszik azt érveinek szüette oszlopfáival támogatni, midőn a baj indokát abban keresi, hogy a császlaui és felső-ausztriai czivilizátoroknak kiadták az utlevelet, s igy az idegen erőnek ajtót mutatva, nagyobb részben magyar ajku tanárokkal tölték meg a megürült állomásokat.— Hogy pedig badarságait még inkább megkoronázza, azt mondja, hogy csak nemzetiségi szükkeblüségből foly ki mind ez, az iskolák nagy hátrányára, s ajánlja, hogy onnan túl az óperencziáról szállitsanak tanárokat, kik igyamugy többet érnek, mint a most alkalmazott magyar tanárok, kik korlátozott ismereteik folytán helyüket elegendőleg be nem tölthetik. —

Hivatkozik a „Pester Lloyd"-ra is, mint amely lap a pesti egyetemre nézve azt mondja, hogy az, csak „középszerüleg szervezett középiskola," s hogy nem kellene a nemzetiség és vallásra tekinteni, hanem elégséges tanerőket kellene alkalmazni.

Hiszen mi sem vagyunk az ellen, hogy az egyetem jobban szerveztessék, s azt is elnézzük, ha angol, franczia, vagy akár hottentotta is az alkalmazandó tanár, csakhogy megértetni legyen magát képes azon a nyelven, mely a hazának uralkodó nyelve, s ne idegen nyelven árulja portékáját, melyhez a tanuló ifjuság szokva nincs és szokni nem akar. Magyararszág ifjusága előszeretettel tanulmányozza az idegen nyelvet, hogy az azon irt tudományokat megérthesse, de nem azért, hogy azt a magyarul nem tudó idegen földről beszállitott tanárok kedveért tanulmányozza.

Egyébiránt kereken visszautasitjuk ugy a „P. Lloyd," mint az „A. Allg. Zng." ama véleményét, mintha széles Magyarországban bármely tudományban is alaposan képzett hazai nyelvü tanárok nem akadnának, — s ha ez minden szaktudománynál nem mindig észlelhető, annak nem a tanulmányhiány, — melylyel tanáraink gyanusittatnak, hanem a hiányos szervezés az oka, s főleg a mindennek mozgatója — a p é n z.

Ha a jelenleg uralkodó kormány és kormánypárt szintoly buzgóan harczol a közmivelődés és oktatásnak fölvirágzása mellett, mint a q u o t a megszavazásánál tapasztalhattuk annak idejében, s a kellő összeg megszavazásánál nem fukarkodik, s a szervezés nagy munkájának előmozditásához teljes lélekkel járul, a tanerőkben semmi esetre nem lesz hiány, s nevetni fogjuk az augsburgi levelezőnek ama roszakaratu gyanusitgatásait, mintha e nemzet tudományosan mivelt férfiai közül a tanári seékekre alkalmas egyéneket irmagul sem lehetne találni!

Mi az egész bajt, mely közmivelődésünkre és az iskolai hiányos szervezetre nehezül, egyedül a közoktatási ügyérség eddigi erélytelenségében, hogy ne mondjuk, tétlenségében keressük, s innen várjuk a gyökeres javitást, melynek nyomán tanintézeteink fölvirágozhatnak, de korántsem az idegen nyelvü tanároknak beszállitgatása folytán.

Csak hadd vesztegeljenek a jó sógorok az ő czivilizálni akaró erőködésükkel együtt — a saját országukban.

Nagyon csekély ember az, ki tudományosságát saját szülőföldén értékesiteni nem képes. —

Magyarországon hála az istennek, immár oda jutottunk, hogy nem szükséges a professorokat külföldön fogdosni össze, hogy őket acclimatizálhassuk.

Ujdonságok.

— **A takarékpénztár** tegnapi közgyülésének eredménye: Elnök lett: Komlóssy Imre, alelnök: Kis Orbán János, v.tagok: Lobmájer József, Szepessy Antal, Tamássy Károly, Kaprós Gábor, Tegze Imre, Tóby István, Medve Kálmán, Simonffy Imre, Borsos Ferencz, Göltl Ferdinánd, Tóth Ferencz, Béressy Sámuel, Poroszlay László, Oszterlamm Ernő, Steinfeld Antal, Vecsey Imre, Kecskés János, Szabó Bálint, Telegdi Lajos, Dobray József, Mészáros József, Tóth Antal, Telegdi László, Huttflesz István, Sesztina Lajos, Muraközy Károly, Simonffy Sámuel, Harsányi Gábor, Kiss Lajos, Hajdu Mihály; póttagok: Zivuska Ferencz, Örvényi Vilmos, Rothschnek Emil, Márton László; az **osztalék 30 frt**, a kivételi idő f. é. **márczius 14-től kezdve. Jótékony czélokra adatott 1520 frt,** és pedig: Csokonai-szoborra 200ft, koldulás eltörlésére 200ft, Batthyányszoborra 150 ft, ingyeniskoláztatásra 200 ft, zenedei alapitványra 100 ft, lövölde alapitványra 100 ft, szinházi diapasonra 100ft, tanitóképezde tápintézetére 70 forint, kertészegyletnek 60 forint, honvédmenházra 50 forint, tornaegylet alapitványára 50 forint, debr. nőegylet árvaházára 50 ft, főiskola ujonan épitésére 50 ft, tiszai ev. egyh. kerület nyugdijalapjára 40 ft, szegény sorsu tanulóknak 30 ft, izraeliták elemi iskolájára 20 ft, r. kath. ápoldára 20 ft, keresk. ifjak könyvtárára 20 ft, orsz. kisdedovó terjesztésre 10 ft.

△ **A kertészeti egylet** f. hó 5-kén tartott választmányi ülésében oly határozatok hozzattak, melyeknek folytán az egylet ügyei bizonyosan uj lendületet nyernek. Nevezetesen mind az igazgató mind az izlelő bizottság működési köre körvonaloztatott; ezenkivül egy felügyelő felvétele 400 ft, évi fizetésre elrendeltetett, mely hivatalra az igazgató bizottság által Büdy Kálmán ajánltatott, egy e tekintetben előnyösön össmert szakember. A jövő vasárnap pedig r e n d k i v ü l i k ö z g y ü l é s tartatik, minthogy az alapszabályok értelmében az uj hivatal felállitására annak beleegyezése szükségeltetik. — Eddig a felügyelő kötelességeit a lefolyt kilencz éven keresztül K o v á c s J á n o s tanár végezte, ő tartotta számban és figyelem alatt az anyafákat, a nemesitéseket, szaporitásokat, ültetvényeket, magvetéseket, tenyészházat, s ő vezette az anyakönyveket; de az egyleti üzlet nagymérvü terjedése a teendőket annyira megszaporitotta, hogy azoknak rendes teljesitése tovább tőle nem telik, s annyival, amenynyi tőle telnék — miként a nevezett tanár magát kifejezte — nem szabad az egyletnek megelégednie. Ezért egyezett bele a választmány az ő inditványába, hogy külön felügyelő választassék, s bizonyosan a közgyülés is belefog egyezni mert egy 26 kapasor hold és 1300 □ öl területü kert dolgot is ád eleget, fizetését is kihozza egy rendes felügyelőnek, miután a jövedelem évenként növekedik, ugyanis volt a bevétel 1861-ben 1071 ft, 1865 ben 2239 ft, 1869-ben pedig 4291 ft. Természetesen a kiadás is növekedik, mert 1861-ben 501 ft, 1865-ben 2098 ft, 1869-ben pedig már 3806 ft volt a kiadás. —

— **A kertészeti egylet faiskolája.** Azt hisszük, hogy kedves dolgot teszünk, midőn olvasóinkat a d e b r e c z e n i k e r t é s z e t i e g y l e t faiskolájának az 18⁶⁹/₇₀-ik évi névsorára és árjegyzékére figyelmeztetjük, mely az egylet elnöke Simonffy Imre által bárkinek kivánságára ingyen megküldetik. Ezen névsor 278 faj almát, 342 faj körtét 15 faj cseresznyét, 24 faj megygyet, 162 faj szilvát 28 faj kajszint, 75 faj őszi baraczkot, 3 faj birsalmát, 2 faj diót, 2 faj ribizlit, 11 faj pöszmétét, és 109 faj diszfát és cserjét tartalmaz. Azonban közterjesztésre és eladásra csak azon nehány faj szemesittetett és bocsáttatott, melyeket az egylet saját tapasztalata után jóknak, termékenyeknek, éghajlati viszonyainkhoz és talajunkhoz alkalmazkodóknak talált; melyeknek megválasztásában az állandó és folytonoson müködő izlelő bizottság az igazgató bizotsággal egyetértve szigoru pontossággal jár el; s a névsorban is minden faj után felvan téve a gyümölcs mekkorasága, minősége, érési ideje, s a fa termékenységi mivólta. — Eladásra bocsáttatott ez idén 12,000 gyümölcs csemete. A körte és alma, vadkörte és vadalma magból kelesztett és átültetett alanyokba van szemezve; a cseresznye és megygy Mahalebbe, az őszibaraczk mondolába. A csemeték rendesen csak két évesek, de oly gyökeresek és erősek, és oly nagyok, hogy más faiskoláknak 5—6 éves csemetéit is felül mulják, s a mellett rendesen lévén idomitva, karót nem kivánnak maguk mellé. A körte csemeték ára 24 kr, minthogy az alföldön ezeknek terjesztése látszik legczélszerübbnek; egyéb gyümölcs csemetéé még az őszi baraczké is 30 kr, vidéki megrendelések jól begöngyölve s utánvét mellett pontosan küldetnek. — Az egylet fő figyelmet fordit a fajok azonosságára, s talán főképpen az ez által szerzett hitelének köszönheti, hogy Erdélytől Pestig s Máramarostól Slavoniáig terjed vevő vidéke; hogy csemetéi évről évre nagyobb kereset tárgyai hogy a midőn 1866-ban még csak 509 ft, értékü csemetét adott el, már 1867-ben 1158, 1868-ban 1607, 1869-ben pedig 8719 ftra ment az eladott csemeték ára.

— **Az ügyvédegylet** II-ik osztálya f. hó 5-én megalakult, elnökké előbb Udvarhelyi Károly, majd Fényes József s ezek el nem fogadván a megtiszteltetést, Imre Gábor választatott meg, ki az elnökséget el is vállalta; jegyző Buday Ferencz lett.

— **A polgári kör**, — miután létezése az 1870—1872-ik évi időközre az eddigi tagsági aláirásokkal már is biztositva van, évi és tisztujitó közgyülést tart 1870. márt. 27. d. e. 10 órakor saját helyiségében. Melyre a tagokat tisztelettel meghivja a választmány.

*** **Bethlen-Mikó Róza** grófné a tegnap délután tartott nőegyleti választmányi ülésen a tagok nagy lelkesedése között az elnöki széket ismét elfoglalá; az egyesek részéről tapasztalt hidegség és közöny lemondásra birta volt a nőegyletért sokat, sőt mindent áldozó grófnét, azonban az egylet nagy számu küldöttségének sikerült őt megengesztelni, s a kormányrudat ismét kezébe véve, a legőszintébb buzgalommal folytatja az egylet érdekében megkezdett müködését.

** **Kovácsné Bánhidy Emilia** asszony, kire a közel multból szinházi közönségünk bizonyára nagy érdekeltséggel emlékezik,— a napokban fellép szinpadunkon „Gabriellá"-ban. Előre is örvendünk az élvezetnek, mely a t. müvésznő felléptével kinálkozik, miután már Reszler idejében igazolá, hogy ő a muzsa avatott felkentje; s habár egy időre lelépett is a deszkákról, e hallgatásakor a benne rejlő szép tehetséget nem hagyá parlagon vesztegleni, — de sőt folytonos tanulmány mellett fejleszté azt, nem tévesztvén ez idő alatt sem szeme elől valódi hivatásának vezércsillagát. Még egyszer kifejezzük örömünket K. Bánhidy Emilia asszony vendégjátékán és pedig azon hozzátétellel: vajha gyakrabban lenne ily örömben részünk, vagyis, hogy ne mint vendéget, hanem mint szerződött tagot üdvözölhetnénk szinpadunkon.

*** **A Nagy József-emlékünnepély.** Mult szombaton d. u. 3 órakor tartatott a főiskolai énnekkar által N a g y J ó z s e f-emlékünnepély. Három óra előtt már zugig megtelt a terem — nőkkel, a férfiak csak az ajtó mögé szorultak, a későbben jött hölgyekkel vegyest. A szó legvalódibb értelmében „szép" közönség gyült össze. Az érdekesen összeállitott müsorozat bármely hangversenynek becsületére válhatott volna, mely Balogh Ambrus énekvezérnek tiszta müizléséről tanuskodik. Erkel Ferencz „Gyászkarének"-ével nyittatott meg az ünnepély; a solo éneklők közül dicsérettel kell kiemelnünk Tóth Miklós és Kovács Zsigmond II-od éves hittanhallgatókat, kik természetes tiszta hangjukkal figyelmet keltettek. A müsorozatban az énnekkar felügyelő tanárától Tóth Mihálytól igért emlékbeszéd — nem tudjuk mi okból — elmaradt, csak egyszerüen emlékezett meg az ünnepély czéljáról, s a végrendelet értelmében osztott jutalmakat olvastatá fel. Ezután az énekkar zengette el a „Beteg leányt" Egressy Bénitől, s „A csolnakost" Palotásitól; a szabatos előadást zajos taps és éljen követé. Szendi Lajos alkalmi verset szavalt Bölöni Lászlótól. Majd az énekkar népdalokkal villanyozá fel a hallgatóságot, s a pestbudai dalárda in tulója (Zimai L-tól) lelkes eldalolásával a közönség tetszés nyilatkozatai között vége lön a müsorozat első szakaszának. Szünet alatt a képezdészek zenekara játszott egy darabot. A „Nagy csatadal" lelkesitő előadása után Beczner Frigyes olvasott fel egy sikerült humoreszket, élesen és találóan ostorozza a hiuságot, folytonos derültségben tartá a közönséget, s zajos éljeneket nyert, különben a mü lapunk mai számának tárczájában olvasható. Következett „Pohár mellett" Thern Károlytól, és a „Matróz dal" Böhm G.-tól összevágóan előadva az énekkar által. Majd Nagy Pál állt ki a sikra, elszavalván Nagy Lászlótól „Én diák vagyok." Humoros előadása hangos kaczajt csalt a szép ajkakra is, s oly kedvre derité a hallgatóságot, hogy szavalatát ismételni óhajták, ki is állt N a g y P á l „Habe nix" urral, (Tóth Kálmántól) otthoniasan találta magát, s fesztelen

TÁRCZA.

Böjti fecsegések.

Irta s a f. hó 5-én tartott debr. főisk. N a g y J ó z s e f emlékünnepélyen felolvasta B e c z n e r F r i g y e s.

Nagyon mélyen tisztelt hallgató közönség! Szünj meg nehány perczre szomorkodni, száritsd fel könyeidet, nyomd el bus sóhajtásidat, hidd el, abból felhő lesz, a felhőből eső, esőből sár; ez pedig halálos ellensége a ruhának. Kérlek gondoljátok meg, hogy a gépészek, szabászok, kalapászok a farsang után nem hiteleznek, mert nincs mindenki a honvédministerium irigylendő helyzetében, kinek a H a r a p a t - consortium készséggel ujitja meg szolgálatait. Kérlek tehát a pénztelen fiatalság nevében, — ne sirj! Elismerem boldog emlékezetü halottunk érdemeit; tudom méltányolni, s magam is érzem a nagy veszteséget. — Milyen derék, vidám legény volt, szerette a tánczot, zenét, a szülők iránt figyelmes, a hölgyek körül udvarias, férfiakkal lovagias, a zenész czigány urak iránt nagylelkü, egy szóval, tökéletes gavallér volt. Rágalmazó nyelvek igyekeznek ugyan holta után jó hirnevét lerontani; de ez nem sikerül. Beszélik, hogy nagyon könnyelmü volt, a pénzügyministeriumban még tiszteletbeli fogalmazó segédjelöltnek sem lett volna jó, szivét könnyen elajándékozta, de vissza is vette. Igy beszél a sárga irigység és a fekete gyász; de a rózsapiros visszaemlékezés, fehér ártatlanság és zöld remény nem tud eleget beszélni a megholt jeles tulajdonairól.

Már hallom a vádat emelkedni, hogy én visszaéltem a közönség bizalmával, vig felolvasást igértem s gyászbeszédet adok. Ez igaz is, de van okom reá s ha vannak, kik még nem ismerték fel az elhunytat, megmondom nevét s azt hiszem, ezek is velem fognak szomorkodni, vagy ha nem tetszik, kimutatják ez által, hogy egy bálban sem voltak jelen. De nem feszitem tovább a közönség türelmét, kimondom, hogy gyászomnak tárgya, mely annyi fiatal szivben költött szép reményeket s viszont sokaknak reményeit magával a sirba vitte, — e halott a f a r s a n g!

A farsang tehát elmult, most már elmélkedhetünk arról, a mit tettünk, és tehettünk volna. Ezzel is olyanformán vagyunk, mint a göcsei ember, ki minden pénzén egy szép paripát vett: midőn azon hazafele menne, a ló elesett s lába kitört. A tönkre jutott vásárló boszusan ballagott tovább s csak otthon jutott eszébe, hogyha pénzén két olcsóbb lovat vesz, nem lett volna kénytelen gyalogolni. Mi is csak akkor rebegjük bünbánólag, midőn már késő: vanitatum vanitas.

Azt mondja a magyar: nincs oly rosz, miben jó ne lenne; de ez megforditva is áll: nincs oly jó, miben valami rosz is ne lenne P. o.: Megiszom egy pohár bort, ez jó; de ki is kell fizetni, ez már rosz; szerelmes leszek egy leánykába, ez jó, de kénytelen vagyok ekkor verseket irni, ez már rosz. Láttatok talán az elmult farsangon hajnal felé egyes alakokat lecsüggesztett fővel tántorgó lépésekkel bukdácsolni? kik gondatlan könnyelmüséggel eviczkéltek a sártengerben, valószinüleg öngyilkos szándékkal. Ezek mind a sors boszuló kezének lettek áldozatai, mind egy rettenetes betegségnek martalékai, melynek neve: katzenjammer!

Szokása a fiataloknak, midőn mulatságból haza mennek, tükörbe pillantani. Mily változás pár óra alatt! A fiatal leány tükre, mely azelőtt büszke, daczos alakot mutatott, most egész más képet tár fel. A mesterséges hajék és mosolygás egészen elvesztette hóditó báját, a ragyogó szempár most szelid megadással vagy boszusan terjeszti sugarait. — Hát még a férfiaknál! A szépen elrendezett hajfürtök és jól kigondolt bókok mind oda vannak, a büszke nyakkendő-csokor és vérmes remények összetörve megsemmisültek.

Szegény tükör! mennyit kell neked ez igazmondásért szenvedned. Az élemedett koruak ugy tekintenek, mint a hiuság eszközét, pedig ha a görög bölcs szerint meg kell magunkat ismernünk, ezt legjobban a tükörből tehetjük.

Jertek tehát kedves hallgatóim tekintsünk tükörbe, s ha kissé természethü alakokat mutat, gondoljátok meg, hogy ez nem a tükör hibája.

Nincs a világon általánosabb és hatalmasabb érzés, mint a hiuság. A legelőkelőbb delnő ép ugy alá van vetve az emberi gyarlóságnak, mint a tót ujoncz katona, kiben káplárja felakarván ébreszteni a katonai büszkeséget, megkérdezé: mire vagy büszke? Az ujoncz végig nézve magán, foltos nadrágára ütött s nagy büszkén felelé: Nadrágomra. — Egy paedagogus-philosophus barátom a hiuságot méregnek nevezé, mely az emberi boldogság édes perczeit keserüvé teszi. Szegény philosophus! hát nem tudod, hogy a méreg kicsiben orvosság, és csakoly szükséges néha, mint a kenyér.

Ha Éva anyánk hiu nem lett volna, meglehet most is a paradicsomban élnénk, de a divatkereskedésekben csak fügefa leveleket árulnának.

Engedjük meg, hogy a hiuság méreg, de magában hordja ellenmérgét is. Valaki hiu őseire, nagy büszkén emlegeti családfáját, szobájában aranyos keretben függ az ősi kutyabőr; hallgassa meg Vogt előadásait, s midőn hosszu orral haza megy, tükrében egy divatos majmot lát.

Én nem is nevezem méregnek a hiuságot, sokkal szebb hasonlatot keresek érzékitésére. A hiuság nem egyéb, mint rózsa, mely találtatik ugyan gondosan ápolva az érett koru hölgyek, megállapodott fiataloknál is; de teljes pompájában csak a fiatalság kertjében tünik elő. Sokan csak töviseit nézik (mert bizonyosan már megszurta ujjokat) mások csak virágában gyönyörködnek. — Elmélkedünk tehát a hiuságról, de ugy, hogy annak tövise ujjunkat meg ne sértse.

Lovagias kötelességemnek tartom a nőknek itt is elsőséget adni.

Azt mondják, a nők főhibája a hiuság, de én kénytelen vagyok nyilvánitani, hogy ez fő erényök is. Igen, mert a hiuság mindig valami jelességet feltételez, bár ennek becse a viszonyokhoz képest változik.

És ugyan mire lehet hiu a „g y ö n g e n e m?" Legelőször is és főképen arra, hogy a férfiakat meghóditja. Ezek a hatalmaskodó politizáló urak, kik világuralomról beszélnek, bor mellett királyokat tesznek le, hősi kalandjaikról regélnek, egy gyöngéd női ujj intésére félénken vonulnak vissza a csatatérről.

Már Sokrates megmondta vagy legalább megmondhatta volna, hogy a kilenczedik európai hatalmasság: az asszonyi hatalom. Nem is csoda, ha a nők hiuk erre, mert ez ellen nincs védelem. Nappal és éjjel társaságban és magánosan, későn és korán rettegni kell szegény férfiaknak e veszedelemtől, mely ellen sem pánczéling, sem bor, pipa még nem oltalmaz.

Szegény férfiak! fogalmatok sincs arról a sok titkos társulatról, mely mind hatalmatok lerontásán müködik....

A harisnya-egylet, kávézó, befőttező, ujdonságterjesztő egylet, divatcongressus mind csak ellenetek müködik, most titkos támadással, majd, ha ez nem használ, nyiltan a hirlapok hasábjain a „beküldetett" rovat alatt. — Nem is tudjátok, mily hatalmas véd- és daczszövetségeken állanak, a nők, hogy egy iszonyu zsarnoki uralmat fentartsanak, melynek neve: p a p u c s k o r m á n y.

A költők ékes verseket irnak a szabadságról, a zsarnoki hatalmak bukásáról; de e hatalom ellenében irni egynek sem jut eszébe, vagy talán nem is merik? Pedig a történeti bizonyitékok sem hiányzanak. Ádámtól Kukli uramig sok férfi szaporitaná az aktákat.

Most az egyletek korát éljük. Társulatok alakulnak elhányt szivarvégek összegyüjtésére, szenvedő talyigáslovak könyeinek letörlésére, csak e hatalom ellen nem mer szövetkezni senki. Vagy talán jó volna részvénytársulatot alakitani, azt hiszem a részvények háromszoros áron kelnének.

Vádolják a nőket, hogy csupa hiuságból oktalan fényüzéssel pazarolják a pénzt. Hát ki ennek az oka? magok a férfiak, — ők dicsérik a természetes csigákba mesterségesen összeszedett hajfürtöket, az uszályos ruhákban lebegő sylphidi termetet, a piczi kezeket, lábakat. Jaj bizony e csodadolgok mind pénzbe kerülnek. Ha a férfiak kedveskedni akarnak a nőknek, ugyan miként teszik? Talán egy hasznos főző kanállal vagy czélszerü lábassal lepik meg. Nem, arany, ezüst ékszereket, muzsikáló albumot vesznek.

Láthatod ezekből kedves férfi kollegám, hogy a nőkben egy csepp hiuság sincs, vagy ha van, ez mind a te hibád.

Most már kedves hölgyeim, lássuk milyenek a férfiak? Oh azok a csunya férfiak! Ezek vannak igazán tele hiusággal, mig szivök szabad, büszkék, hajthatlanok s ha már elajándékozták, követelők, beláncczolják a szegény nőket egész életökre; ellenzik még gondolatjukat is, kedveskedésökkel folytonosan alkalmatlankodnak. — Oh azok a csunya férfiak, tele vannak hiusággal, kivált a fiatalok. Ne is higyjetek nekik szelid leánykák, ne higyjenek egynek sem, csak nekem; (mellékesen szólva, minden férfi igy gondolkozik). Nem is tudom, mi lenne a férfiakból, nagyon elbiznák magokat; de szerencse, hogy minden hiuságnak van egyszersmind ellenszere is.

A fiatal diáknak hiusága még nagyon ártatlan, még őt nem bántja a világbölcseség, nem epesztik országos gondok, mely miatt a családi élet nyugalmáról le kellene mondani, hiusága legfelebb hosszu száru pipáig terjed. — Midőn a szép tavaszi verőfény munkára hivja a méheket és sétára a gavallérokat, megjelennek a tarka pillangók és tarka plaides arszlánok; a kis diák is kibuvik szobájából, melyben a telet átálmodozta, megtölti hosszu száru pipáját és kimegy a verőfényre gondolkozni a felett, mit csinálna ő, ha gróf volna. — Még ez ártatlan hiuságnak is van ostora, ez az érettségi vizsga, mely sok kis diák édes ábrándjait teszi semmivé.

Midőn a fiatal ember pár évig faragta az akademiai padot, már bálban is volt, elébb ugyan csak mint néző, majd később mint Orbán bácsi müvészi iskolájának követője, kezd ébredni benne egy veszedelmes betegség: a költői hiuság.

A bálnak és regényolvasásnak azon veszedelmes következése van, hogy az ember szerelmesnek képzeli magát. Minden költő szerelmes, ezt tudjuk; de viszont minden szerelmes, költő is. Elkezd tehát sok lábu verseket gyártani a fiatal, beküldi Emiliához s kész a költő. (Sajnálom, hogy a „Debreczeni Lapok" megszüntek, városi költészetünk ez által sok verstől fosztatott meg.) Hogy ez a sok költő, ki ily módon jutott a parnassusra, hová lesz, mindjárt elmondom.

Midőn a fiatal sziv nem tudja már dicsőségét magába rejteni, belép az önképző társulatba, hogy nevét nyilvánossá tegye. — Igy következik aztán a katastrópha. Szive vérével irt dalait alapos képzettségü fiatal kritikusok agyon dorongolják. Mit tegyen a hiuságában megsértett költő? megátkozza a tintát és nem ir többet még pensumot sem.

Csodálatos, de igaz, hogy a férfiak is hiuk az öltözetre. És méltán, mert a hóditáshoz — melyik fiatal ne kivánna hóditani? — megkivántatik a divatszerüség. Mily deli alak egy divatos gavallér? Velociped kalapja a gyors haladást jelzi, tüskés hajzata a fejéből kisugárzó bókokra emlékeztet, frakkja a fecskék elevenségére mutat, bugyogója politikai megelégedést jelképez, a tarka kendő udvariasságát árulja el, mert minden perczben szolgálhat vele egy szükségben levő hölgynek. — Fájdalom, a hiuság e nemének kevés értéke van, mert az nem a tulajdonos érdeme, de a különböző mestereké.

Ha már beszéltünk a fiatal költőkről, lássuk a fiatal müvészeket is. A müvészeti hajlam már korán nyilatkozik az ifjuban, erről bizonyságot tehetnek az iskola padjai, hol különféle modorban ékes dombormüvek pompáznak. Hát még a falak! Az ó és uj kor költői bölcsészei itt mind megörökitve feltalálhatók, némelyiknek a festő phantáziája gólyaorrot, másiknak hosszu füleket, harmadiknak hármas lábat ajándékozott. Érdekes müvelődési adat volna a haldokló öreg kollegium kebelében rejtező freskó festmények fényképeit birni; de már csak a jövő kor hivatása lesz majd, a jelenleg készülő müveket megmenteni a végenyészettől.

A fiatal zenemüvészt már külsejéről is meg lehet itélni. Jellemző nála az ábrándos hosszuságban lecsüngő haj, pápaszemmel ellátott mélázó szem, ütenyszerü lépés, valamint az, hogy anyanyelvét leghamarabb elfelejti.

Ezekből láthatja a tisztelt közönség, hogy a fiatal emberben sok hiuság van, de hála e város szerencsés helyzetének, minden hiuságnak ellenszerét is találni. — A költői hiuságot korlátozza a kritika, a divatos viseletet a portenger, mely korlátokat szab a bugyogónak. Azt hiszem, ennek lehet tulajdonitani, hogy a hosszu száru czizmák városunkban még mindig divatosak. — A rajongó festész müveit egy meszelő vonás megsemmisiti, és az önhitt zenemüvészt kigunyolják az uton-utfélen hallható természetes népdalok.

Beszédem itt véget ér. A legjobb tanács mit adhatok az, hogy rövid meg másban a hiuságot, de magadban is.

Végre engedje meg a közönség, ha magam is kevéssé hiu lettem, midőn azt hiszem, hogy a figyelmes tekintet nem csak a hátam megett levőket illette, de talán engemet is.

---

kedélyessége folytonos érdekeltségben tartá, kivált a hölgyeket. — Kapott éljent és tapsokat. Ismét „n é p d a l o k a t“ dalolt az énekkar, s végül a „Marseillaise“-t adta elő. Szünni nem akaró éljenzés és taps jutalmazá az énekkart, valóban müvészi előadásaiért. Utóljára pedig az ifjuság kivánatára „Schneider Fánit“ dalolták el. A közönség jó kedvvel s az énekkar szép emlékeze tével távozott el az élvezetes ünnepélyről. Meg kell még jegyeznünk, hogy a terem nem volt képes befogadni minden vendéget, sokan visszatértek; — ugy hisszük, hogy kényelem tekintetéből czélszerübb volna az ily népesebb ünneyélyeket az oratoriumban tartani.

— **A helybeli dalegylet** tegnap vagyis f. évi mártius hó 6-án tartott választmányi ülésében karnagyul zenedei énektanár Pozorszky Ágostont egyhangulag, ujból elválasztá, — ki is köszönetét nyilvánitván e megtiszteltetéseért, azt elfogadni késznek nyilatkozott, — fizetéseül 200 frt határoztatott, oly kijelentéssel, hogy ha a müködő tagok annak idejében szép eredményt mutatnak fel, ahoz képest még a választmány tiszteletdijat is ad a fentebbi összeghez; — a tanórák száma egyelőre ugy állapittatott meg, hogy hetenkint kétszer, szükség esetében háromszor is — még pedig egy folytában, egymás után kétkét óra hosszant tartassanak azok. Épyszersmind elhatároztatott, hogy a müködő tagokul magukat a kiküldött gyüjtő ivtartókon aláirt egyleti tagok folyó hó 9-én esteli 8 órakor pontban, a zenede énektermében az igazgató és karnagy közbejötte mellett jelentkezzék, hogy a dalegylet a jövő hét folytán már megkezdhesse müködését. V a d o n S á n d o r, dalegyleti jegyző s levéltárnok.

. **A távirászati tanfolyam**, melyről már egy izben emlékezénk, ápril hóban fog megnyittatni. Csak vonalügyelőket akarnak képezni, kik 300 forint évi fizetésnél többre nem vihetik. Igy nem jósolhatunk szép jövőt városunkban e tanfolyamnak.

. **Rendőri jelentés**. A szinházi karzatról tegnap estve zavargás és csendháboritásért öt embert kisértek be a városházához, kik még ma is ott pihennek. Aligha lesz kedvük ezután legénykedni a — karzaton.

Országgyülési értesitő.

(Márczius 5.)

Elnök: Somsich Pál jelenti, hogy a honvédelmi ministerium költségvetése a mai ülésben még nem tárgyalható, miután a ministerelnök a felsőház ülésében van elfoglalva.

C s i k y Sándor interpellálja a belügyministert: — szándékozik-e a belügyministeriumhoz is beadott vád alapján Mikó Mihály felső fehérmegyei kormánybiztos ellen a vizsgálatot elrendelni?

B e n e d e k Gyula az igazságügyministerhez intéz kérdést, hogy Binder Mihály Erdélybe kinevezett kir. táblai ülnök miért nem mondott még le képviselői állásáról? — Az igazságügyminister igéri, hogy a nevezettet erre felfogja szólitani. — Simonyi Ernő az elnököt kérdi, hogy az illető képviselő, ki több hónap óta nem vesz részt a ház üléseiben, huzta-e a napidijakat? — Az elnök azonnal nem adhat felvilágositást, de utána fog nézni. — Benedeket a minister válasza megnyugtatja.

Napirend volt az igazságügyministerium rendkivüli szükségletének egyetlen tétele, a codificationalis munkálatokra kért 15,000 ft.

H o d o s y Imre visszavonja tegnapelőtt beadott határozati javaslatát, helyette egy indiványt nyujt be, mely szerint utasittatni kivánja az igazságügyministert, hogy a codificationalis munkálatokra egy szaktudósokból álló, a ministeriumnak osztályát nem képező, külön bizottságot alakitson. — A ház egyelőre megszavazza az előirányzott 15 ezer frtot, de ha ez összeg nem lenne elég, kész többet is megszavazni, s felhivja a ministert, hogy kérjen póthitelt.

I r á n y i Dániel nem hiszi, hogy a Hodosy által ajánlott mód czélra vezetne. Olyan bizottságot kell alakitani, melybe minden párt tagjai beléphetnek, s ez nem lehet más, mint egy országos küldöttség, mely azután a szaktudósokat is kihallgatja.

H o f f m a n n Pál nem pártolhatja Hodosy inditványát. Codexeket nem bizottságok szoktak szerkeszteni, hanem erre felkért egyes szaktudósok. A legjelesebb európai magánjogot, a zürichi cantonét, szintén csak egy ember szerkesztette, Bluntschli jogtudós. Ugyane szempontból Irányi inditványát sem pártolhatja. Addig mig a vázlat készen nincs, bizottsági tárgyalásnak helye nincs.

N a g y János az igazságügyminister különös figyelmébe ajánlja, — hogy a codificationak csak akkor lesz sikere, ha az nem csupán idegen intézmények átültetése lesz, hanem saját életerős jogintézményeink és százados szokásaink sem mellőztetnek.

Z i c h y Nándor gr. pártolja Hodosy inditványát. — H a l á s z Boldizsár nem kiván országos vagy más bizottságot kiküldeni a codificálásra, s megszavazza a kért költségeket, sőt ha többet kiván a minister jutalmakra kitüzni, azt is szivesen megszavazza.

S i m o n y i Ernő először is megütközését fejezi ki a fölött, hogy az átalános tárgyalás alkalmával felhozott komoly ellenvetésekre az igazságügyminister semmit sem válaszolt. Aggodalmat keltettek benne Hoffmann nyilatkozatai, mert, mint tudja, ő van megbizva a polgári codex szerkesztésével, s félő, hogy az csak idegen intézmények átültetése lesz. Ha sikerült egy bizottságnak 1843-ban olyan büntető törvényjavaslatot szerkeszteni, melyet még a külföld is kitünőnek ismert el, miért ne dolgozhatná ki most a polgári codexet is országos bizottság. A minister felelősségét a törvény végrehajtásában keresi, s nem a törvényszerkesztésben. Pártolja ezeknél fogva Irányi inditványát egy orsz. bizottság kiküldése iránt.

V u k o v i c s Sebő sajnálattal látja, hogy szokássá kezd válni, s a liberalismus jellegével ruháztatik fel, — százados törvényeink és intézményeink ócsárlása. Helyesli Irányi inditványát, s azt hiszi, más nem is végezheti a codficatót, mint egy országos bizottság.

H o r v á t h minister elmondja, hogy mi az előirányzott összeg rendeltetése. Első sorban szakférfiak megnyerése a codificálási munkálatokra, továbbá a szükséges könyvtár megalakitása, s szakférfiak utaztatása. Elsorolja, hogy mit tett eddig az igazságügyministerium, s mily törvényjavaslatok szerkesztésével van jelenleg elfoglalva. Sajnálja, hogy az inditványok nem két évvel ezelőtt tétettek, midőn a munkálatok a ministerium kebelében még nem voltak megkezdve, mig most nagyrészt közel állanak befejezésükhez. A sok vádra az a megjegyzése, hogy századok mulasztásait nem lehet egy-két év alatt helyrehozni. Az inditványokat egyébiránt figyelmeztetésnek veszi.

V i d l i c s k a y József csak az esetben fogadja el Irányi inditványát, ha az nem regnicolaris bizottság kiküldését czélozza, hanem egy a képviselőház kebeléből alakitandó bizottságra bizza a codificális munkálatokat. A regnicolaris küldöttségben a felsőház is részt venne, már pedig a reformkérdések előmunkálataiban nem kivánja egy oly testület részvételét, mely maga is reformra vár.

T i s z a Kálmán azt mondja, hogy az eredmény s illetőleg eredménytelenség, nem szól a codificatio eddigi módja mellett. Maga részéről inditványt nem tesz, de kérdi nem lenne-e czélszerü egy bizottságot küldeni ki a ház kebeléből, mely az elveket megállapitsa. Nem helyeselheti, hogy a törvényjavaslatok készitése a ház bizottságainak rendszeres kötelessége legyen. A ministerium hivatása, kezdeményezni a törvényhozási teendőkben, s csak az elvek megállapitása lehet a ház bizottságainak feladata.

I r á n y i D. elfogadja Vidlicskay módositását, mely szerint a bizottság csak a képviselőház kebeléből alakuljon.

Ezzel a vita véget ért, s a ház megszavazta az előirányzott tételt. Hodosy és Irányi inditványait a többség elvetette.

Fővárosi értesitő.

— A h o n v é d k e r ü l e t i p a r a n c s n o k o k, t ö r z s- é s f ő t i s z t e k f. hó 5-én Budán a vártemplomban tették le nagy ünnepélyességek közt, s honvéd főparancsnok József főherczeg jelenlétében az esküt. Délután az „István herczeg“ vendéglőben banket volt, melyen G r ö f f honvédtábornok, M á r i a s s y, H o l l á n, K ü l m e r (horvát) ezredesek, gr. V a y L. őrnagy és D ö r y kapitány áldomást mondtak a hazára, királyra, királynére, József főherczegre s családjára.

** K u k J e n ő országgyülési képviselő idegszélhüdés folytán tegnapelőtt reggel meghalt életének harminczadik évében. Egy ősz apa siratja benne egyetlen fiát!

** B á r ó E ö t v ö s J ó z s e f miniszter szombaton reggel amint a képviselőház folyosójára ért, ájultan összerogyott. Az elalélt minisztert Török Sándor képviselő fogta fel s vezette be a miniszteri szobába, hol teljesen magához tért, de oly elgyengült volt, hogy a házba nem mehetett. Rosszul létének semmi roszabb következményei azonban nem lettek.

** E g y m a g a s a b b m i n i s t e r i hivatalnok 13 éves fia Budán felvevén atyjának fizetését, eltünt. Eddig minden kutatás hasztalan volt s még nem sikerült a szökevény menhelyét felfedezni.

** B a l á z s S á n d o r egy 3 felvonásos vigjátékot nyujtott be a nemzeti szinházboz. Czime: „Az intrikusok.“

** H o l l ó s L á s z l ó a „Magyar Ujság“ ügyes tollu belmunkatársa a jövő aprillisi évnegyedtől kezdve „Papok és barátok“ czimü folyóiratot szerkeszt s indit meg Heckenast Gusztáv kiadása mellett. A folyóirat havonkint egyszer, három nagy iven — gyönyörü eredeti képekkel illustrálva, szines boritékban jelen meg; előfizetési ára egész évre 4 ft. Ajánljuk olvasóinknak ez életrevaló vállalat felkarolását.

** I z s ó M i k l ó s szobrász hazánkfia most Pyrker mellszobrán dolgozik; Verbőczi-je is közelebb készül el.

** B u l y o v s z k y L i l l a e hó közepén vendégszerepelni fog a nemzeti szinpadon. Az igazgatóság a „F. L.“ szerint elhatározta, hogy állandó szerződésre szólitja fel.

** A t e r m é s z e t t u d o m á n y i társulatnak ez évben 1810 tagja van; az idén mintegy 200-zal szaporodott.

** A b u d a i v á r b a n közelebb egy 6 éves kis gyermek bukott le a 3-ik emeletről a kövezetre, s midőn a megrémült szülők lesiettek — a kis gyermek mosolyogva futott eléjük. A kis gyermekek felett angyal őrködik!

** K o r n b e r g e r M i h á l y pesti polgár és háztulajdonos szerződésileg lekötött biztositék mellett kötelezte magát, hogy az állatkert számára szükségelt hust, mely évenként 1000 frt. értéknek felel meg — folyó évi mart. 1-ső napjától kezdve élete fogytáig minden dij nélkül kiszolgáltatani fogja.

** A p e s t i n y o m d á s z t e s t ü l e t közelebb tartott ülésén, melyen 24 könyvnyomda volt képviselve, névszerinti szavazás utján egyhangulag elhatároztatott, hogy a testület által kidolgozott árszabály, mely febr. 28-ika óta már életbe lépett, az összes nyomdák által érvényesnek s kötelezőnek elismertetett.

** A b e l ü g y m i n i s t e r n é l a napokban jelent meg azon küldöttség, mely átnyujtotta neki az egyesült „Egyenlőségi,“ „Polgári“ és „Nép“ körök kérvényét a fővárosi restauratio ügyében. Mint értesülünk a belügyminister válaszában kiemelte, hogy legfölebb martius végéig a municipális rendezés ügyében ugy is előterjeszti törvényjavaslatát a ház elé, az egész kérdés tehát nem sokára megoldás alá kerül. Egyébiránt, ha szükségesnek fog mutatkozni, a törvényjavaslattal együtt azon kérdést is a ház elé fogja terjeszteni, melyet az átadott kérvény megpendit. A municipális ügy tehát ugy, mint az ez évi restauratio kérdése még azon időpont előtt fog a törvényhozás elé kerülni, melyben az ez évi tisztujitás, mely ugy is csak májusban történhetnék meg, közvetlen érdekűvé válik. (P. N.)

Belföld.

— N y i r e g y h á z á n ref. lelkészszé L u k á c s Ödön választatott.

. A v á r a d i p o s t á r a nagyon panaszkodnak Kolozsvárt, mert itt hetekig, sőt hónapokig hevernek a küldemények. Ez már aztán „nagy állomás.“

. K ü k ü l l ő m e g y e képviselőjelöltje a baloldal részéről Elekes György; megválasztását bizonyosnak mondják, mi őszintén kivánunk sikert a győzelemhez.

. K o l o z s v á r t t megjelent P e t ő f i „Hóhér kötele“ czimü regényének német forditása Müller Jenőtől; a mü tiszta jövedelmének egy része a Bém szoboralapjára megy.

. A m a g y a r k e l e t i v a s u t r ó l. A hosszas nagy esőzések, majd a rákövetkezett erős fagy nagy mérvben akadályozza a munkálatokat; a nagyvárad-kolozsvári vonalrész azonban talán már májns hóban átadathatik a közforgalomnak; közelebb végeztetett be az alagut furása, a sinek 14 mértföld hosszuságban le vannak rakva s az egész vonalra szükséges kavics a helyszinén van; az épületek készen állanak s már bét mozdony is ott van, a többi forgalmi eszközök is utnak indittattak; ha a tavasz kedvező időjárással köszönt be, lehetséges lesz a munkálatokat rövid idön befejezni.

. H á n y l é l e k v a n N á d u d v a r o n? 7939, ebből 3983 férfi, 3947 nő, 6662 ref. 806 kath. 440 mózes hitü, 20 ágostai hitvallásu és 2 görög nemegyesült.

. I n t é a s z ü l é k h e z. Egy 4 éves leányka Szegeden, midőn magára volt hagyatva a háznál, magára rántotta a gyertyát, ruhája meggyuladt, teste porrá égett. Csefelden egy 15 éves — tehát már nagy — gyermek játéka közben az akasztott embert akarta produkálni, s magát megfojtotta. Szülék! több gondot a gyermekekre!

Irodalom.

. Heckenast Gusztáv legujabb kiadványai. A nevezett jó hitelü könyvkiadó czégtől közelebb érdekes könyveket kaptuk felemlités végett, melyek közül először is felemlitjük a „T a r k a v i l á g és képes regélő“ czimü szépirodalmi és ismeretterjesztő folyóiratot; ez életre való vállalat volt, de e mostani (24. sz.) füzettel megszünik. — Itt van továbbá a „K i s n e m z e t i m u z e u m“ 9. és 10. füzete; a 9. füzet hősköltemények tartalmaz, a legkedveltebb költők müveiből; összeállitásában figyelem van arra is forditva, hogy az irodalomtörténet nagyobb nevü iróit megismerhesse a kezdő olvasó. A 10. füzetben Józsika egyik legremekebb regénye „A b a f i“ van. Egy füzet (300—350 lap) ára: 80 kr. „S z a v a l ó k ö n y v elemi iskola és házi használatra“ összeszedte Borza Nándor. Az elemi tanulóknak kedves olvasmányul szolgálhat, de a „házi használatra“ ez még kevés; ára 30 kr. — „A n ő k h i v a t á s a,“ irta Beniczky Irma; ára 1 ft 30 kr. Szakavatott tollal tárgyalja a nők társadalmi állását, s az életből meritett tapasztalatai után ad oktatást a különböző pályákra, s megmutatja a czélt, mely felé a nőknek törekedni kell.

„Az ausztriai birodalom s t a t i s t i k á j á n a k vázlata,“ dr. Kürthy Jánostól, jogászoknak; ára 2 ft 60 kr. Konek és Schmitt után van legnagyobb részt dolgozva; de szerző (nagyváradi jogtanár) — maga is bevallja, — hogy csak „könnyebb áttekintés végett“ irta müvét. „Magyarország t ö r t é n e t é n e k kézi könyve.“ VI-ik rész. Kerékgyártó Árpádtól, ára 1 ft. E könyvet nem ajánlhatjuk eléggé az olvasónak; a bő tárgyismerettel biró szerző nagy figyelmet fordit a miveltség történetre is, elfogalatlanul alkalmazza nagy szorgalommal felkutatott adatait. — „A l k o t m á n y és jogtörténelem“ II. füzete, előadja az ősmagyar nemzeti szervezetet és ennek előzményeit. Irta Hajnik Imre, ára 40 kr. — „Az 1868 és 69-ki t ö r v é n y e k e t“ és az ide vonatkozó „ministeri rendeleteket“ (II. füzet, ára 80 kr, III. füzet, ára 1 ft.) közli Szeniczey Gusztáv; ezt a müvelt embereknek felesleges is ajánlani. — „A m e n n y i s é g t a n elemeit“ szerkesztette dr. Lutter Nándor, 4 füzet ára 1 ft 60 kr. — „N é p i s k o l a i t a n k ö n y v,“ ára 50 kr, irták Bánhegyi István és Emericzy Géza. Érdekes benne az, hogy a forditási jogot szerzők magoknak fentartják; ugyan mire való ez n é p i s k o l a i tankönyvnél? — No de most jövünk a javára.

„K o s s u t h L a j o s, mint a magyar nép vezére és tanitója,“ szerkesztette, s rövid életrajzzal ellátta Áldor Imre, ára 1 ft, e könyv méltatására legyen elég annyit felhozni, hogy ez aranymondásokat tartalmaz K o s s u t h müveiből. — „K o s s u t h L a j o s l e v e l e i Bém altábornagyhoz,“ ára 80 kr. Czime a leghathatósabban ajánlja e füzetet. Még csak a „B a r á t f ü l e k“-ről emlékezünk meg. Második füzete jött ki e münek, mely addig tart, amig papok lesznek. Leleplezéseket tartalmaz ez a kath. egyházi rend életéből, elmésen támadva meg a katholicizmus ferdeségeit. Irta Papramorgó, ára 80 kr, ajánljuk gyógyszerül az olyan szerencsétlen betegeknek, kik hiszik a pápa csalhatatlanságát.

Külföld.

— P á r i s b a n a jobboldal az Ollivier ministerium megbuktatására törekszik. A párt több jelentékeny tagja egyenesen a császárhoz fordult, hogy előterjesztéseit megtegye e tárgyban. A Köln. Zeitung szerint a császár ezt felelte nekik, tudom, hogy önök hozzám és házam iránt hüséggel viseltetnek; adjanak önök uj bizonyitékot ragaszkodásukról, s csatlakozzanak a politikához, mit én a haza és házam iránt kitüzni jónak láttam. A császárné elégedetlen, mivel a császár megtagadta Forcade, Granier de Cassagnac és Dávid Jerómás elfogadását, kik mindennap járnak a császárnéhoz, hogy a helyzetről neki jelentést tegyenek. A jobboldal tagjai a megyefőnök-kérdéstől sokat remélnek, s hiszik, hogy a kormány előterjesztése kisebbségben fog maradni. A kormány javaslata ugyanis az, hogy a képviseleti tanácsnak megadja azon jogot, miszerint jelöljön ki 3 tagot kebeléből, s azok közül fogja a kormány a kinevezést megtenni. A baloldal ez engedményt kicsinyli, a jobboldal pedig sokalja, s igy egyik sem hajlandó elfogadni, miáltal a kormány kisebbségben maradhat. De Olliviér látja a veszélyt és előre kijelenté, hogy a kérdés megoldásából nem akar kabinétkérdést csinálni. A választási jog rendezését illetőleg a kormány a választási képességet a 25 évhez óhajtja kötni, mibe a császár nem akar beléegyezni. Ministerváltozási hirek is vannak napirenden. Az egész kabinét visszalépne, s helyette Duvernois ministerium alakulna, mely hir rosz benyomást tett előre.

Többféle s z ö v e t s é g i h i r e k vannak napi renden. Egyik a p o r o s z - o r o s z s z ö v e t s é g, melynek feladata volna Ausztriát semmivé tenni, ugy, hogy német tartományai Porosz-, a szlávtartományok pedig Oroszországhoz lennének csatolandók. Hogy Magyarországra mi sors várna, nem emlitik. E hir lengyel lapokban vette kezdetét, s czélja csak az volna, hogy a lengyeleket, a vésztőli félelem miatt, annál erősebben csatolja Ausztriához.

Továbbá az o s z t r á k - p o r o s z szövetségnek czélja volna, az osztrák politikát keleten Oroszország ellen védeni; ily szerepet Poroszországnak épen nem lehet tulajdonitani. Végre az o s z t r á k - f r a n c z i a - o l a s z szövetséget némelyik franczia lap, mint a Goulois már kilátásba is teszi, s ezzel összeköttetésbe hozzák Albrecht herczegnek Franczia és Olaszországban tartózkodását, s ezen országok uralkodóival előleges tervezéseit.

S p a n y o l o r s z á g b a n azon fölmerült hirt, hogy legközelebb carlista összeesküvés fogna kiütni, már egészen alaptalannak lehetett tartani; azonban legujabban oly távirati tudósitások jöttek Spanyolországból, melyek szerint a Toledói hegyeken már mutatkoztak is Karlista bandák.

Az a n g o l kabinét komolyan foglalkozik Irland állapota javitásával, mit Gladston a parlamentben ki is nyilatkoztatott.

Sz. D o m i n g ó nagy szavazattöbbséggel jelenté ki az egyesült államokhoz csatlakozását.

Legujabb.

B é c s, márcz. 6. L ó n y a y közös pénzügyministerségéről a „Schweitzer Correspondenz“ határozottan állitja, hogy Lónyay azon állomást a függőben levő fontosabb tárgyak elintézése után e l f o g l a l j a.

— K a l s r u h e, márcz. 5. A képviselőház 40 szóval 9 ellen elfogadta Kaselnek a h a l á l b ü n t e t é s e l t ö r l é s e iránti inditványát, s a papi eskütétel elvetését.

— M a d r i d, márcz. 4. M o n t p e n s i e r herczeg a lakosságnak leirhatlan lelkesedése közt tartja bevonulását Madridba. A herczeg állandóan Madridban szándékozik lakni. — A Goulois szerint, a herczeg trónra lépte naponként nagyobb valószinüségre emelkedik.

P á r i s, márcz. 5. Napoleon herczeg felhagyott egyiptomi utazásával, s elhatározta a belügyi, s e l ő r e l á t h a t l a n n a g y o b b e s e m é n y e k r e t e k i n t e t t e l, Francziaországban maradását.

P r á g a, márcz. 5. Dittrichnek polgármesterré választatására vonatkozó császári megerősités leérkezett.

Ezt kell olvasni!!!

Az eredeti államjutalék-sorsjegyek kijátszása valamennyi kormány által törvényesen engedélyezve van.

Már folyó hó 20-án kezdődik a magas állam által engedélyezett és biztositott

négy millión felüli

tőkekisorsolás,

melyhez egy eredeti sorsjegynek (nem igérvénynek) ára 4 frt, 1 fél 2 frt, 1 negyed 1 frt o. é., mely összeg beküldése után én azokat a legtávolabbi vidékre is gyorsan és pontosan megküldöm.

Csakis nyeremények huzatnak.

A főnyeremények a következő összegek:

250,000, 150,009, 100 000, 50,000, 40,000, 30,000, 25,000, 2: 20,000, 3: 15,000, 4: 12,000, 11,000, 5: 10,000. 5: 8000, 7: 6000, 21: 5000, 4: 4000, 36: 3000, 126: 2000, 6: 1500, 5: 1200, 206: 1000, 256: 500, 2: 300, 354: 200, 13,200: 110 stb.

összesen 28,900 nyeremény.

Mindazok, kik ezen tőkekisorsolásban részt venni akarnak, felkéretnek, minélelőbb bizalmasan és közvetlenül az ezen sorsjegyek eladásával megbizott alulirott bankházhoz fordulni.

Játékterveket valamint a megtörtént huzás után a nyeremények és hivatalos kimutatását ingyen, minden felszólitás nélkül megküldöm.

M. Magnus,
bankár Hamburgban.

Fortuna különös kegyének bizonyitékául szolgál, hogy a legutóbbi huzáson ismét mi fizettük ki a legnagyobb nyereményt. 83. 3—14

Dr. Mezőfi Manó

gyermek-, nő- és egyszermind fogorvos,

tisztelettel hirdeti, miszerint müvészileg szerkesztett **zománczozott fogak** b e t é t e l é t, f o g h u z á s t, m e g t i s z t i t á s t, k i t ö m é s t (plombirozás), r e s z e l é s t a legnagyobb k i m é l e t t e l, minden f á j d a l o m n é l k ü l visz véghez, valamint mindenféle szájbajokat gyógykezel. —

Lakása: **Rózsa-téren,** mészároscéh házában, 16. sz. a. 71. 5—6

Ingóságok

önkéntes árverésére.

A kis mester-utcza 118. számu háznál f. hó 9-én reggeli órákban több **fehér-ágynemü, porczellán-, üveg-edények** s egyes **butor darabok** önkéntes árverés utján f o g n a k e l a d a t n i. 86. 3—3

Valódi franczia pezsgő-borok.

Duc de Montebello Cordon Noir, 1 üveg 2 ft 40 kr.
„ „ „ Carte Blanche 1 üv. 3ft 60kr.
Aubertin a C. Cremant Rose, 1 üveg 3 ft.
Mágnás Puncs lél, 1 üveg 1 ft.
Cognac, 1 üveg 2 ft. Arak de Batiera 1 üveg 2 forint.

Geréby és Hannig
füszerkereskedésében.

18. 3—

Debreczeni gőzmalmi részvény

kapható

Tátray Kárpát,
gőzmalmi pénztárnoknál.

47. 6—

Bécsi tőzsde, mart. 7. Cs. arany 5.84. ezüst 121.35

Felelős szerk. s kiadótulajd. **Oláh Károly.**

H I R D E T É S E K.

30,000 jó állapotban levő ócska zsindely!! eladó

Czeglédutczan a 98. sz. háznál.

Értekezhetni ugyanott. 89. 1—3

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. váltótörvényszéknek f. évi febr. 24-én 1574. sz. a. kelt végzése folytán ezennel közhirré tétetik, miképp Bodlák János mint felperes részére Petrofszki János mint alperestől 1020 frt váltói tartozás s járulékai erejéig lefoglalt ingóságok, nevezetesen **házi butorok**, nevezett a l p e r e s n e k helybeli p é t e r f i a u t c z a i l a k á s á n f. é. **márczius 18-ik napján d. e. 9 órakor** nyilvános árverés utján készpénz fizetés mellett el fognak adatni. Mire a venni kivánók meghivatnak.

Debreczen, márcz. 5. 1870.

Mocsy József,
váltótörvényszéki kiküldött végrehajtó.

90. 1—

Mencze H. A.

ajánlja Debreczenben Széchenyiutczán 1813. sz. a. saját házában levő **raktárának mindenféle szerkezetü VARRÓGÉPEIT folytonosan gazdag választékban.**

Eredeti Howe-féle gépek, szabók és czipészek számára, szegő, vattázó, szalag- és sujtásfelvarró készületekkel.

Grover és Backer-féle gépek, szintugy eredeti, mint utánzott példányokban, a külföldnek legjobb hirü gyáraiból, férfi és nőszabók számára és házi használatra.

Kiválóképen figyelemre méltóknak ajánlom a l e g j e l e s e b b e k n e k e l i s m e r t v a l ó d i **Wheeler és Wilson**-féle varrógépeimet, mint legjutányosabbakat és legalkalmasabbakat ipari czélokra és házi használatra; kettős tüző-öltéssel és sok segédkészülettel s teljesen neszelen menettel.

A **Non plus ultra** nevü Wheeler és Wilson-féle szerkezetü kézi varrógépek kettős tüző-öltéssel, áruk: 25—50 frtig.

Minden raktárambeli gépért **kezességet vállalok**; tökéletes oktatást dijtalan; **vidéki megrendelések** a legpontosabban teljesittetnek — Azon esetben, ha gépeim nem felelnének meg a várakozásnak: — két hó letelte után sértetlen állapotban visszavétetnek. 185. 12—

Mindenféle tü, czérna és selyem kapható.

Mencze H. A.

Haszonbérbe kiadó 3 vagy 6 évre 500 hold föld P. Tamási pusztán,

— 1200 □ öles holdakban — több szobából álló lakrészekkel s elegendő gazdasági épületekkel ellátva; a hozzátartozó korcsmajoggal együtt. — Értekezhetni felőle e lapok kiadóhivatalában. 199. 25—

Debreczen. 1870. Nyomatott a város könyvnyomdájában